

CELVISIOEN

Aanvulling collectie Prosper De Troyer

De Vlaamse beweging heeft vele kunstschilders in haar rangen gehad: Jos Verdegem, Joe English, Sam De Vriendt, Jozef Peeters en Albert Servaes, om er maar een handvol te noemen. Ook Prosper De Troyer is een bekende naam, met werken die te zien zijn in de musea voor schone kunsten van Antwerpen, Brussel en Gent. Ook in de collectie van het ADVN bevinden zich een paar originele werken van De Troyer: het schilderij *Pax – Paix – Friede – Vrede* (1938), dat zich helaas in zeer precarie staat bevindt, een ongetitelde tekening (1934), geïnspireerd door de *Zeesymfonieën* van Cyriel Verschaeve, en een onafgewerkt portret (1950) van advocaat en politicus Frans Van der Elst. Vorig jaar kon het ADVN de collectie aanvullen met een onbekend werk van De Troyer.

Prosper De Troyer (1880-1961) vormde zich als kunstenaar aan de Sint-Lucasschool in Oostakker, een aantal Gentse ateliers en aan de Academie voor Beeldende Kunsten in Mechelen tijdens zijn legerdienst daar. In de vroege jaren 1920 was hij een van de protagonisten van de avant-garde in de Vlaamse schilderkunst en experimenteerde met het kubisme, futurisme, fauvisme en de abstractie om uiteindelijk terug te keren naar het expressionisme. De Troyer had een uitgesproken Vlaamsgezinde overtuiging, deels gevoed door de kritiek van het Belgische kunstestablishment op zijn modernistisch werk. Tijdens de Eerste Wereldoorlog nam hij deel aan tentoonstellingen van de activistische kunstkring Doe Stil Voort. Later sympathiseerde hij met het Groot-Nederlandse en autoritaire gedachtegoed van het Verdinaso. Zijn politieke ideologi-

sche ontwikkeling mondde tijdens de Tweede Wereldoorlog uit in het lidmaatschap van het Vlaamsch Nationaal Verbond en een aantal collaborerende kunstorganisaties. De Troyers werk werd in die periode zowel in Vlaanderen als in Duitsland gelauwerd als een toonbeeld van 'volkse kunst'. Op het einde van de oorlog vluchtte de schilder naar Duitsland, waar hij in september 1945 aangehouden werd. Hij werd veroordeeld wegens culturele collaboratie en zat 18 maanden gevangen in de interneringscentra van Beverlo en Mechelen.

Tijdens zijn gevangenschap bleef De Troyer tekenen en schilderen, waaronder een tekening in waskrijt, gedateerd op 19 december 1946. De schets toont een man in zijn cel, die wanhopig denkt aan zijn (jonge) gezin, dat als een visioen op de muur wordt afgebeeld. Het werk symboliseert de situatie waarin vele repressiegevangenen zich bevonden. Prosper De Troyer schonk het werk aan August Boeykens, als dank voor het bezor-

gen van teken- en schildergerief. Boeykens (1900-1975) was achtereenvolgens directeur van de gevangenis van Oudenaarde, Dendermonde, Mechelen, Merksplas en Antwerpen en vader van de Belgische feministe Lily Boeykens (1930-2005). Het werk kwam via haar dochter Kerstin Huygelen bij het ADVN terecht. **[Tom Cobbaert]**

Bronnen bij deze bijdrage: L. Boeva, Culturele collaboratie en 'het terrein der Kunst', in: *WT*, jg. 66, 2007, nr. 2, pp. 163-189 ; K. De Boodt, *De Troyer, Prosper*, in: *Encyclopedie van de Vlaamse beweging*, 2023. <https://devb.be/id/per-004233>.